

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM**

LUDOVIKA

KÖZIGAZGATÁSI TOVÁBBKÉPZÉSI INTÉZET

TÁJÉKOZTATÓ

a közigazgatási alapvizsga

tananyagát érintő változásokról

Budapest, 2024. március 4.

Tisztelt Vizsgáló!

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) jogszabályban rögzített feladata, hogy a közigazgatási alapvizsgálóhoz kapcsolódó ismeretanyagot időközönként hatályosítsa. A közigazgatási és az ügykezelői alapvizsgálóról szóló 174/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy az NKE feladata a közigazgatási alapvizsga követelményrendszerének, országosan egységes oktatási programjának, tananyagának és a követelményrendszeren alapuló írásbeli vizsgakérdéseinek kifejlesztése, valamint szükség szerint – különösen, amennyiben a jogszabályi változások indokolják – aktualizálása.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló hatályosítást, a tananyag átdolgozását a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézete (a továbbiakban: NKE KTI) a 2024. január 01-jéig kihirdetett jogszabályok alapján zárta le. Az NKE KTI fontosnak tartja, hogy a tisztviselők ismereteiket a hatályosított tananyag alapján sajátítsák el, és a 2024. tavaszi vizsgák folyamán már a tankönyv lezárása, korábbi hatályosítása óta bekövetkezett jogszabályi módosulások is megjelenjenek a tananyagban, s egyben a számonkérés alapját is képezzék.

A tananyag-kiegészítő dokumentumban minden jelentősebb, az adott fejezetcímen belül végrehajtott módosítást az oldalszám és a bekezdés feltüntetésével, vastagon kiemelve jelöltünk. Az új, hatályos szövegrészeket pirossal szedtük, míg a hatályát veszített részek fekete áthúzással szerepelnek. Az egyes módosítások indoklásait dőlt betűvel, az adott módosított szövegrészt követően rögzítettük.

A tananyag-kiegészítő dokumentum kibocsátásával az NKE KTI segítséget kíván nyújtani, hogy a közigazgatási alapvizsgálóra Ön a lehető legnaprakészebben tudjon felkészülni.

Eredményes felkészülést és sikeres vizsgát kívánunk!

Budapest, 2024. március 4.

**Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet**

1. MODUL: ALKOTMÁNYOS ÉS JOGI ALAPISMERETEK

1.2.2. A KORMÁNY

A 23. oldalon a fejezet harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul:

A Kormány megalakulása a miniszterelnöki tisztség betöltésével veszi kezdetét, akit az államfő javaslatára **a képviselők többségének szavazatával abszolút többséggel, azaz az összes képviselő, több, mint felének szavazatával választ az Országgyűlés.** ~~választ az Országgyűlés a képviselők többségének szavazatával~~

Indokolás: Pontosítás, a szöveg érthetőségének megteremtése.

1.2.4. A BÍRÓSÁGOK

A 27. oldalon az ötödik bekezdés az alábbiak szerint módosul:

Az ülnökök részvétele azt jelenti, hogy laikusok is helyet kapnak az igazságszolgáltatásban. Ennek okát abban kereshetjük, hogy a túlzott és elfásult bírói rutin mellett legyenek olyanok is, akik más megvilágításban közelítenek meg egy-egy ügyet. **Példa rá, a fiatalkorúak elleni büntetőeljárásban eljáró ülnök, aki pedagógus kell legyen.**

Indokolás: Pontosítás, a szöveg érthetőségének megteremtése.

1.3.6.2. A nemzetközi jog és a magyar jog viszonya

A 39. oldalon az utolsó két bekezdés az alábbiak szerint módosul:

Az Alaptörvény értelmében:

- Magyarország jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait;
- biztosítja a nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése érdekében a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját (mintegy maga emeli be jogrendszerünkbe a nemzetközi jog általános elveit);
- vállalja, hogy a jogalkotói hatalom minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy a belső jog szabályai ne álljanak ellentétben valamely nemzetközi jogi kötelezettséggel;
- gondoskodik arról, hogy a hatáskörrel rendelkező hazai jogalkotó szerv kibocsátja azt a jogszabályt, amely szükséges a nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítéséhez. A nemzetközi jog általánosan elismert szabályait tehát tekinthetjük a magyar jogrend immanens részének, a nemzetközi jog más forrásai pedig magyar jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrend részévé.

A magyar jogrendszer szempontjából a nemzetközi jognak is fontos szerepe van, a nemzetközi szerződések a jogforrásokhoz tartoznak. Ehhez azonban szükséges tudnunk a nemzetközi és a belső jog közötti viszony alapvető jellemzőit.

A nemzetközi jog és a belső jog viszonyában alapvetően kétfajta felfogás létezik az országok jogfelfogásában. Az egyik a **monista irányzat, amely a két jogrendszer egységéből indul ki. Ebben az esetben a nemzetközi jogi normák automatikusan a belső jog részévé válnak. A másik irányzat a **dualista felfogás**, amely hazánkra is jellemző. **Ez az elmélet a nemzetközi jog és a belső jog különállását hirdeti.** Éppen ezért a nemzetközi jog szabályai csak akkor érvényesülhetnek a belső jogban, ha azokat az állam külön jogalkotással beépíti (transzformálja) a belső jogba.**

Egyfelől maga az Alaptörvény kimondja, hogy **hazánk elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait.** Az Alaptörvény tehát a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait saját maga „ülteti át”, azaz teszi a magyar jogrendszer részévé. Ennek következtében az általánosan elismert szabályok, úgymint *a művelt nemzetek által elismert általános jogelvek, a nemzetközi szokásjog, és az ún. ius cogens* (ez utóbbi olyan

nemzetközi norma, amelytől nem lehet eltérni nemzetközi szerződésben sem, pl. a népiptás, a rabszolga-kereskedelem, kalózkodás tilalma)

Másfelől a nemzetközi jog más forrásai **jogszabályban történő kihirdetésükkel** válnak a magyar jogrendszer részévé. A nemzetközi jognak az egyéb forrásait ugyanis külön jogszabályban a belső jog részévé kell tenni, törvényben vagy kormányrendeletben kell kihirdetni. A helyi önkormányzatokhoz kapcsolódóan lássuk példaként a Helyi Önkormányzatok Európai Chartáját kihirdető törvényt:

**1997. évi XV. törvény
a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én,
Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről**

(A Magyar Köztársaság megerősítéséről szóló okiratának letétbe helyezése az Európa Tanács Főtitkáránál 1994. március 21. napján megtörtént.)

1. § Az Országgyűlés a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, Strasbourgban, 1985. október 15-én kelt egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

2. § Az egyezmény eredeti angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

(...)

Indokolás: a szöveg átalakítása a könnyebb érthetőség szempontjából.

2. MODUL: KÖZIGAZGATÁSI ALAPISMERETEK

2.1.2.5. Az autonóm államigazgatási szervek

A 46. oldalon a harmadik bekezdés az alábbiak szerint módosul:

Az **autonóm államigazgatási szervek** nem tartoznak a kormány irányítása alá, törvény által létrehozott egyszemélyi vezetés alatt álló szervek. Fontos megemlíteni, hogy az önálló szabályozó szervekhez képest az autonóm államigazgatási szervek vezetői nem alkothatnak jogszabályt, de kiadhatnak közjogi szervezetszabályozó eszközt. A Ksztv. a következő autonóm államigazgatási szerveket sorolja fel:

- Közbeszerzési Hatóság;
- Integritás Hatóság;
- Gazdasági Versenyhivatal;
- Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság;
- Nemzeti Választási Iroda;
- Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság;
- **Szuverenitásvédelmi Hivatal.**

Indokolás: a 2023. évi LXXXVI. törvény a minisztériumok felsorolását bővítette. Az autonóm államigazgatási szervek száma eggyel bővült (2023. évi LXXXVIII. törvény).

2.1.2.7. A központi hivatalok

Az 52. oldalon a harmadik bekezdés az alábbiak szerint módosul:

Kötelező feladatok lehetnek például:

- településfejlesztés, településrendezés;
- köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás;
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- óvodai ellátás;
- ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- ~~hulladékgyűjtés.~~

Indokolás: A hulladékgazdálkodási szabályok megváltozása miatt, már nem önkormányzati feladat.

2.4.2.2. Az elsőfokú eljárás

A 104. oldalon a harmadik bekezdés az alábbiak szerint módosul:

Az Ákr. szerint az ügyfél kérelmével **addig az időpontig rendelkezhet (azaz azt módosíthatja, visszavonhatja), amíg a tárgyában hozott döntés közlése iránt a hatóság nem intézkedik, ha törvény vagy kormányrendelet későbbi időpontot nem állapít meg véglegessé válásáig rendelkezhet, azaz azt módosíthatja, visszavonhatja.**⁴³

Indokolás: 2021. évi CXLVI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással, területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról.

Ugyanitt a 107. oldalon az 5. bekezdés első gondolatjeles része az alábbiak szerint módosul

- a napokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény **kifüggesztésének honlapon történő közzétételének** és levételének, valamint a közhírré tétel napja;

Indokolás: 2023. évi LXX. törvény az állam működésének további egyszerűsítésével összefüggő rendelkezésekről.

Ugyanitt a 107. oldalon az utolsó bekezdés első gondolatjeles része az alábbiak szerint módosul

- határidőben nem utasítja vissza a kérelmet, nem szünteti meg az eljárást, nem dönt érdemben, ~~nem tartja függőben a beadványt~~ vagy nem függeszti fel vagy szünetelteti az eljárást

Indokolás: 2021. évi CXLVI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással, területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról.

2.5.1. Közigazgatás-fejlesztési stratégiák 2010 után

A 119. oldalon a fejezet bevezető szövege az alábbiak szerint módosul:

A tananyagrészt célja, hogy egy rövid általános elméleti-módszertani bevezetést követően ismertesse a Stratégia célrendszerét és intézkedéseit.

A következő időszakra vonatkozó, vagyis a 2027-ig tartó Európai Unió programozási ciklushoz kapcsolódó magyarországi átfogó közigazgatásfejlesztési stratégia jelen tananyag lezárásakor még nem került publikálásra. Ezért ennek célrendszerét, intézkedési terveit még nem tudjuk ismertetni.

Ugyanakkor az egyértelmű, hogy a hazai közigazgatás-fejlesztési törekvések egyik kulcseleme az e-közigazgatási megoldások fejlesztése. Erre vonatkozóan rendelkezésre áll a Nemzeti Elektronikus Közigazgatási Stratégia, mellyel részletesen foglalkozunk a tananyag későbbi részében (6. modul).

Indokolás: A tananyagrészt aktualizálása, kiegészítése, illetve a tananyag-fejlesztés szakmai, időbeni korlátainak jelzése.

3. MODUL: EURÓPAI UNIÓS ALAPISMERETEK

3.1.2. AZ EURÓ, AZ EURÓÖVEZET ÉS A MONETÁRIS UNIÓ. NYELVI REZSIM AZ EURÓPAI UNIÓBAN ÉS AZ EU JELKÉPEI

A 130. oldalon a fejezet első bekezdése az alábbiak szerint módosul:

A Gazdasági és Monetáris Unió (GMU) kialakításának tervei az 1990-es évek elején születtek meg. Ennek alapján a GMU megvalósításának folyamatában rögzítették a monetáris unióban részt vevő országok valutája és az euró közötti arányokat, és 2002. január 1-jétől az egységes valuta – **az euró** – **megjelent a készpénzforgalomban is, és jelenleg 20 uniós tagállamban törvényes fizetőeszköz.** Ezek az országok **Ausztria, Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia** alkotják az úgynevezett eurózónát, más néven az európai valutauniót.

Az Európai Unió nyelvhasználatának rendje szerint az Unió intézményeinek jelenleg 24 hivatalos és munkanyelve **nyelve** van, közöttük természetesen a magyar nyelv is. Ennek köszönhetően amennyiben bármelyik tagállam vagy tagállam joghatósága alá tartozó személy úgy dönt, hogy az Unió intézményeihez magyar vagy bármely más hivatalos EU-s nyelven fordul, úgy azok kötelesek arra a megkeresés nyelvén válaszolni. Ezenkívül a rendeleteket és egyéb általánosan alkalmazandó dokumentumokat, valamint az Európai Unió Hivatalos Lapját is valamennyi hivatalos **nyelven** és ~~munkanyelven~~ közzé kell tenni. Az EU intézményeiben használt munkanyelvekkel kapcsolatban elmondható, hogy az angolnak elsődleges, de a francia nyelvnek is kiemelkedő jelentősége van a napi ügyvitel során.

Indoklás: Egyértelműsítés.

3.1.3.3. A Tanács

A 134. oldalon a fejezet szövege az alábbiak szerint módosul:

Minden tanácsi formációnak létezik nem hivatalos és a gyakorlatban széleskörűen ismert és alkalmazott elnevezése, és ismertetésük során zárójelben megadjuk a magyar terminológiában használt rövidített elnevezésüket is.

A formációk listáját az Európai Tanács határozza meg minősített többséggel, de létezik két tanácsi formáció, amely kiemelt jelentőségéből adódóan nevesítve lett a Szerződésekben, mégpedig az **Általános Ügyek Tanácsa** (ÁÜT) és a **Külügyek Tanácsa** (KÜT).

Az Általános Ügyek Tanácsának tagjai többnyire a tagállami kormányok Európa-ügyi miniszterei, míg a Külügyek Tanácsa általában a külügyminiszterek részvételével ülészik. ~~Magyarországot az Általános Ügyek Tanácsában Igazságügyminisztérium (bizonyos témákért a Külgazdasági és Külügyminisztérium a felelős), míg a Külügyek Tanácsában a Külgazdasági és Külügyminisztérium képviseli.~~ Az említett két konfigurációval együtt jelenleg tíz tanácsi formáció létezik, amelyek a következők:

Az egyik legfontosabb a **Gazdasági és Pénzügyi Tanács (ECOFIN)**, amely egyike a legrégebbi tanácsi formációknak, és havonta legalább egy alkalommal ülészik. ~~Magyarországot a Pénzügyminisztérium élén álló tárcavezető képviseli a testületben.~~

Az ECOFIN legfontosabb feladata a gazdaságpolitikai koordináció megvalósítása és a tagállamok költségvetési politikáinak figyelemmel kísérése. Ezenkívül az ECOFIN hozza meg az euróra vonatkozó döntéseket is, ilyen esetekben azonban kizárólag az euróövezethez tartozó tagországok képviselői vesznek részt a szavazásban.

A bel- és igazságügyi együttműködésre vonatkozó jogalkotás és döntéshozatal egy másik tanácsi formáció, jelesül a **Bel- és Igazságügyi Tanács (BIÜT)** feladata. Magyarországot ebben a tanácsi konfigurációban belügyi napirendeknél a mindenkori belügyminiszter, igazságügyi kérdéseknél pedig az igazságügyi miniszter képviseli. A BIÜT ülései általában kétnaposak, ahol első nap belügyi, a második nap pedig igazságügyi témaköröket tárgyalnak a miniszterek. A BIÜT általában havonta egyszer ülésezik.

Sokrétű és összetett kérdésekkel foglalkozik a **Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács (EPSCO)**. Az EPSCO-ban a magyar képviselőt a Gazdaságfejlesztési Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium, a Belügyminisztérium vagy az Igazságügyi Minisztérium biztosítja a portfóliótól függően miniszteri vagy államtitkári szinten.

A **Versenyképességi Tanács (VKT)** nevéből is adódóan az EU működése szempontjából kiemelkedően fontos versenyképességi kérdéseket (belső piac, ipar stb.) tárgyal. Hazánkat ebben a formációban a Gazdaságfejlesztési Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium képviseli.

Nem elhanyagolható jelentőségű a **Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács (TTE)** szerepe sem, amelyben Magyarországot az Építési és Közlekedési Minisztérium, az Energiaügyi Minisztérium vagy a Külgazdasági és Külügyminisztérium vezetője reprezentálja tématerülettől függően.

A **Mezőgazdasági és Halászati Tanácsban (AGRIFISH)** Magyarországot az Agrárminisztériumot vezető miniszter képviseli. Az AGRIFISH foglalkozik – egyebek mellett – az EU közös agrárpolitikájának működtetésével kapcsolatos kérdésekkel.

A Mezőgazdasági és Halászati Tanács (AGRIFISH) foglalkozik – egyebek mellett – az EU közös agrárpolitikájának működtetésével kapcsolatos kérdésekkel.

Ugyanígy egyre növekvő jelentősége van a **Környezetvédelmi Tanácsnak (ENV)**, ebben a formációban is az Agrárminisztérium képviseli Magyarországot.

Végül meg kell említeni az **Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanácsot (EYCS) is**, amelyben a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Belügyminisztérium vagy a Honvédelmi Minisztérium jeleníti meg a magyar érdekeket.

Indoklás: a szöveg egyszerűsítése a tanulhatóság szempontját figyelembe véve.

3.1.3.3. A Tanács

A 135. oldalon a fejezet szövege az alábbiak szerint módosul:

A Tanács intézménye kapcsán szót kell ejtenünk a soros elnökség intézményéről. A Tanács soros elnöki tisztségét félévenkénti váltásban tölti be egy-egy tagállam. Magyarország történelme során először 2011 első félévében volt a Tanács soros elnöke, **legközelebb pedig 2024. július 1-jétől fogja betölteni e funkciót.**

~~Hazánk Spanyolországgal és Belgiummal alkotott, másfél éves időtartamra létrejött, úgynevezett „trióban” látta el hat hónapon keresztül a soros elnöki teendőket, és zárta le a tizenyolc hónapos munkát.~~

Hazánk Spanyolországgal és Belgiummal alkotott, másfél éves időtartamra létrejött „trióban” látja el hat hónapon keresztül a soros elnöki teendőket.

Az EU és különösen annak Tanácsa napirendjén szereplő ügyek körülbelül 95 százalékban kötöttek, és a mindenkori soros elnök tagállam a fennmaradó 5 százalék tekintetében érvényesítheti azokat a kérdéseket, amelyeket a saját szempontjából fontosnak ítél.

A „Növekedés és foglalkoztatás az európai szociális modell megőrzéséért” elnevezésű kiemelt ügycsoport égisze alatt Magyarország célja az volt, hogy a világgazdaság megváltozását előidéző folyamatokból az Unió megerősödve kerüljön ki.

2) A „Polgárbarát Unió” című prioritás fedte le az alapjogok védelmének megerősítését és az uniós polgárság előtt lévő akadályok fokozatos és szisztematikus lebontását felölelő témaköröket, az európai Roma Keretstratégiát (a kulturális sokszínűség keretében) és Románia, valamint Bulgária schengeni övezethez való csatlakozásának szorgalmazását.

- 3) Az „Erősebb Európa” elnevezésű magyar prioritás — ami egyúttal reflektált elnökségi jelmondatunkra: „Erős Európa” — ölelte fel a Duna-stratégia kidolgozását, a „Területi Agenda 2020” program elfogadtatását, az energiapolitikát és az élelmiszer-biztonságot.
- 4) A „Bővítés és szomszédságpolitika” című pont fókuszált Horvátország uniós csatlakozási tárgyalásainak befejezésére, a Nyugat-Balkán helyzetére, valamint az úgynevezett Keleti-partnerség továbbvitelére.

Indoklás: a tartalom aktualizálása.

5. MODUL: INFORMÁCIÓBIZTONSÁGI ÉS ADATVÉDELMI ALAPISMERETEK

5.2.4.2. Adatigénylés

A 176. oldalon a fejezet harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul:

Az adatigénylés teljesítéséért az adatkezelő sem illetéket, sem igazgatási szolgáltatási díjat nem állapíthat meg, kizárólag költségei megtérítését igényelheti.

~~Az Infotv. 2015. évi módosítása előtt a közérdekű adatigénylés alapvetően ingyenes volt. Jelenleg meghatározott esetekben az adatigénylés teljesítéséért ellenértéket állapíthatnak meg a szervek. A költségtérítés konkrét szabályait a közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.~~

Az adatigénylések teljesítéséért felszámítható költségtérítés kapcsán fontos megjegyezni, hogy annak megállapítása csak lehetőség és nem kötelező, az adott közfeladatot ellátó szerv dönti el, hogy él-e e jogával vagy sem. **A jogalkotó a Rendeletben meghatározta a költségtérítésért megállapítható legalacsonyabb (10.000 Ft.) és legmagasabb (190.000 Ft.) összegét is.**

Kizárólag a teljesítéssel összefüggésben, azzal tényleges kapcsolatban lévő költséget lehet felszámítani. Ennek jegyében a felhasznált adathordozó (például 10 oldal fölötti fénymásolt papír, cd, dvd, pendrive), **valamint** a kézbesítés, ~~valamint a munkaerőforrás ráfordítás~~ költségeit lehet jogszerűen igényelni. Ezen túlmenően más költségelem nem vehető figyelembe.

Indoklás: Pontosítás (irreleváns információ), 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet, 2011. évi CXII. törvény 29. § (5) c. pont hatályon kívül helyezte.

5.3.5. A SZEMÉLYI BIZTONSÁGI FELTÉTELEK

A 181. oldalon a fejezet első és második bekezdése az alábbiak szerint módosul:

Általánosságban és röviden azt mondhatjuk, hogy a személyi biztonság rendszerét úgy kell működtetni, hogy a minősített adathoz – a Mavtv.-ben meghatározott kivételekkel – kizárólag **az a**

a) személyi biztonsági tanúsítvánnyal (és a kiadásához szükséges nemzetbiztonsági ellenőrzéssel) **és**

b) felhasználói engedéllyel **és**

⇒ b) titoktartási nyilatkozattal

rendelkező jogosult felhasználó ~~és a felhasználói engedélyében meghatározott rendelkezési jogosultságokkal~~ férhessen hozzá.

A minősített adatok felhasználása

A Mavtv. rögzíti, hogy csak az lehet felhasználó, vagyis minősített adatot csak az a személy használhat fel, akinek ez állami vagy közfeladata ellátása érdekében indokolt. A törvényben meghatározott kevés számú kivételtől eltekintve a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény alapján a felhasználók esetében „Bizalmas!”

vagy annál magasabb minősítési szintű adat felhasználásához biztonsági kérdőívhez kötődő nemzetbiztonsági ellenőrzést kell lefolytatni. „Korlátozott terjesztésű!” minősítési szintű adatok felhasználásához nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatására – a nemzetközi gyakorlathoz hasonlóan – nincs szükség. A nemzetbiztonsági ellenőrzés eredményének figyelembevételével kiállított személyi biztonsági tanúsítvány azt igazolja, hogy az elvégzett nemzetbiztonsági ellenőrzés alapján a minősített adatot felhasználó meddig és milyen minősítési szintű adatokhoz férhet hozzá.

~~Ezenkívül a minősített adat felhasználója részére felhasználói engedélyt kell kiadni, melyben meg kell határozni azt, hogy a Mavtv-ben felsorolt rendelkezési jogosultságok közül melyek illetik meg. A minősített adattal való rendelkezés jogosultsága lehet bővebb vagy szűkebb, attól függően, hogy a felhasználói engedély kiadására jogosult vezető mely jogosítványokkal kívánja felruházni a felhasználót. Mindezekon kívül a felhasználóknak titoktartási nyilatkozatot is alá kell írniuk.~~

2024. március 1-jéig a minősített adatot felhasználó személy részére úgynevezett felhasználói engedélyt is ki kellett adni, azonban arra már nincs szükség, 2024. március 1-jével az azt megelőzően kiadott felhasználói engedélyeket visszavontnak kell tekinteni.

Indoklás: A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény „Felhasználói engedély” alcímét (18. §-t) a 2023. évi CIX. törvény 34. § I) pontja hatályon kívül helyezte.

5.3.10. AZ ADATKEZELÉSI ÉS A RENDSZERENGEDÉLY

A 184. oldalon a fejezet első bekezdése az alábbiak szerint módosul:

A minősített adatot kezelő állami vagy gazdálkodó szervek csak a **Nemzetbiztonsági Szakszolgálat szervezeti keretei között működő Nemzeti Biztonsági Felügyelet** által kiadott **adatkezelési**, illetve **rendszerengedély** birtokában kezelhetnek minősített adatot papíralapú, illetve elektronikus adathordozón. Az adatkezelési engedély kiadásához a személyi, a fizikai és az adminisztratív biztonsági feltételeket kell teljesíteni, a rendszerengedélyhez azonban az adatkezelési engedély és az elektronikus biztonsági feltételek megléte is szükséges.

A Mavtv. hosszú átmeneti időt biztosít a hatályba lépése napján nemzeti minősített adatot felhasználó szerveknek az engedélyek megszerzésére: ezeket az engedélyeket **2022. 2026.** december 31-ig kell beszerezniük. Fontos hangsúlyozni, hogy ez az átmeneti határidő a NATO és az EU minősített adatokra nem vonatkozik, ezeknek a külföldi minősített adatoknak a kezelése a korábbi külön szabályozás szerint is csak megfelelő szintű és érvényes adatkezelési, illetve rendszerengedély birtokában történhetett.

Indoklás: 2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről 40. § (3-4)

6. MODUL: A KÖZIGAZGATÁSI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSE

6.3.4.2. Gyakorlati példák, tapasztalatok

A 226. oldalon az utolsó bekezdés szövege módosul, valamint a 12. számú táblázat (A Common List of Basic Public Services hazai eljárásai) törlésre kerül:

Hazánkban a tartalom azonosításával ez a 20-as lista valójában 27 eljárásnak feleltethető meg az ügyek eltérő rendszerezése miatt. Az alábbi táblázat ezekről ad áttekintést.

Példaként említhetőek:

- a költségvetési bevételt eredményező ügyek, eljárások (pl. jövedelemadó, járulékok, társasági adó, ÁFA kapcsán);
- a nyilvántartások vezetésével és a kapcsolódó statisztikai adatszolgáltatásokkal összefüggő kérdések (pl. születés, házasság, gépjármű, céges adatok kapcsán);

- az állampolgárok vagy a vállalkozások számára segítséget jelentő közigazgatási folyamatok (pl. egészségbiztosítás, álláskeresés, családtámogatás, rendőrségi bejelentés, közbeszerzések kapcsán);
- továbbá az igazolványokkal és engedélyekkel kapcsolatos eljárások (pl. útlevel, gépjármű, építés, környezetvédelem kapcsán).

Indoklás: a szakterületen lezajlott változások, megvalósult előrelépések érvényesítése.

6.3.4.2. Gyakorlati példák, tapasztalatok

A 228. oldalon a fejezet tartalma módosul, valamint a 13. számú táblázat (DESI mutató értékelése – Magyarország, 2019) törlésre kerül:

~~A digitális állam, a hazai e-közigazgatás fejlesztésére azért is kell kiemelt figyelmet fordítani hazánkban, mert Magyarország nemzetközi összehasonlításban jelenleg még gyengén teljesít e területeken.~~

~~Az Európai Bizottság 2015 óta a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóról (DESI) szóló jelentésekkel követi nyomon a tagállamok digitális versenyképességét.~~

~~A Bizottság által kidolgozott mutatóval 5 szakmai területet vizsgálnak:~~

- ~~1. hálózati összekapcsoltság (vagyis a széles sávú hozzáférés),~~
- ~~2. humán tőke (vagyis a digitális készségek megléte, alkalmazása),~~
- ~~3. internethasználat (vagyis online tartalmak, kommunikáció és elektronikus tranzakciók igénybe vétele),~~
- ~~4. digitális technológiák integráltsága a vállalatok működésébe,~~
- ~~5. valamint a digitális közszolgáltatások színvonala.~~

~~(2021-től a mutatók a digitális iránytű négy fő területe köré épülnek, felváltva az előző ötdimenziós struktúrát)~~

~~A DESI index a fenti területekről összegyűjtött adatok, részindexek összesítésével áll elő, s lehetővé teszi a tagállamok közötti összevetéseket, valamint az időbeni változások nyomon követését.~~

~~Az alábbi táblázat áttekintést nyújt a DESI mutató részterületeinek tartalmáról, Magyarországértékeléséről az egyes szempontok mentén. A 2019-es DESI értékelés szerint Magyarország a 28 uniós tagállam között a 23. helyen állt. Az elmúlt néhány évben az eredményei az uniós átlagnak megfelelő ütemben javultak, ugyanakkor nem sikerült javítania helyezését az összesített rangsorban. (A 2022-es DESI jelentés alapján Magyarország a 22. helyen állt).~~

~~A digitális állam, illetve az e-közigazgatás fejlesztése mind nemzeti szinten, mind pedig az Európai Unió szintjén kiemelten kezelt prioritás.~~

~~Az Európai Bizottság 2015-től kezdve a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő, ún. DESI-mutató segítségével értékelte évente a tagállamok helyzetét és előrehaladását e téren.~~

~~A DESI-mutatót több alindexre, részterületi értékelésre támaszkodva határozták meg. Elsődlegesen a következő kérdésköröket vizsgálták:~~

- ~~• hálózati kapcsolat minősége (vagyis a széles sávú hálózatok elérhetősége);~~
- ~~• humán tőke felkészültsége (vagyis a digitális készségek, szakképzettségek megléte, aránya a lakosság körében);~~
- ~~• internethasználat (online tartalmak fogyasztása, kommunikáció és elektronikus tranzakciók használata);~~
- ~~• digitális technológiák integráltsága a vállalatok működésébe;~~
- ~~• valamint a digitális közszolgáltatások színvonala.~~

~~A 2020-as évtized elején az Európai Parlament és a Tanács határozatban rendelkezett az ún. **Digitális évtized 2030 szakpolitikai program** kialakításáról.~~

Továbbá a „**Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja**” című közleményében a Bizottság felvázolta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó jövőképét, vagyis azt, hogy a polgárok és a vállalkozások szerepvállalása révén miként történhet meg az Európai Unióban a digitális átalakulás „a digitális évtized” során.

Kimondták, hogy a gazdaság és a társadalom digitális átalakulásához vezető uniós útnak hozzá kell járulnia a dinamikus, erőforrás-hatékony és méltányos uniós gazdasághoz és társadalomhoz.

A 2030 Digitális Évtized program négy pillér mentén fogalmazta meg célkitűzéseit:

1. a digitális készségek fejlesztése,
2. a digitális infrastruktúra fejlesztése,
3. a vállalkozások digitalizációja, ezen belül a mesterséges intelligencia használata
4. és a közszolgáltatások digitalizálása.

A közszolgáltatások digitalizálása kapcsán a cél az, hogy a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100%-a elérhető legyen online, továbbá mindenki hozzáférhessen digitálisan az egészségügyi adataihoz, valamint rendelkezhessen biztonságos elektronikus azonosítással (eID).

Első alkalommal 2023 őszén készült el egy átfogó Uniós elemzés arra vonatkozóan, hogy a tagállamok miként teljesítik a fenti célkitűzéseket, illetve hogy az egyes országok, valamint az Európai Unió egésze szintjén milyen konkrét fejlesztési irányok javasolhatók. (A korábban használt DESI-mutatót beépítették az új értékelési rendszerbe.)

A Magyarországról készült országjelentés kiemeli, hogy a Magyar Kormány 2022 decemberében elfogadta a Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2022-2030 c. programot, mely meghatározza a következő időszakra vonatkozó digitális célokat, prioritásokat és fejlesztési irányokat. (E stratégiával a későbbiekben még foglalkozunk.)

A jelenlegi helyzetet értékelve az országjelentés az alábbiakat állapítja meg:

- 1.) **A digitális képességek kapcsán** kiemelendő, hogy hazánkban a lakosság az EU átlagához hasonló mértékben használja az internetet (csaknem 90%). Bővítendő még az alapszintet meghaladó digitális képességekkel rendelkezők számaránya, valamint még több infokommunikációs (IKT) szakemberre lenne szükség.
- 2.) **A digitális infrastruktúrák rendelkezésre állása és fejlődése kapcsán** hazánk továbbra is kedvezően teljesít, számos kérdéskörben az EU átlagát is meghaladó szintet ér el. Fontos érték például az 5G hálózatok folyamatban lévő fejlesztése.
- 3.) **A vállalkozások digitális működése, fejlődése kapcsán** alapvető kihívások állnak Magyarország előtt. Elsődleges cél az EU átlaghoz való felzárkózás. Fontos fejlesztési irány a kis- és középvállalkozások digitális felkészültségének javítása, valamint a korszerű technológiák (pl. mesterséges intelligencia) alkalmazása.
- 4.) **A közszolgáltatások digitalizáltsági szintjét mérő mutatókban** az EU átlag felett teljesít Magyarország az e-közigazgatást használók számaránya, illetve az egészségügyi adatokhoz való hozzáférés tekintetében, de fejlesztendő még az állampolgároknak és vállalkozásoknak nyújtott elektronikus szolgáltatások köre és minősége.

Indoklás: Elavult szövegrészek aktualizálása, valamint a szakterületen lezajlott változások, megvalósult előrelépések bemutatása.

6.3.5. Stratégiai kihívások, fejlesztési irányok, keretek

A 234. oldalon a negyedik bekezdéstől törlésre kerül a szöveg egészen a 235. oldal utolsó előtti bekezdéséig és az alábbiak szerint módosul:

~~„A Nemzeti Infokommunikációs Stratégia az infokommunikációs szektor...~~

~~...~~

~~... szereplői közötti feladat megosztás átalakítását).~~

A Nemzeti Infokommunikációs Stratégia az infokommunikációs szektor átfogó fejlesztési terve volt a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan.

A Magyar Kormány 2022 decemberében elfogadta a **Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2022-2030 c. programot (NDS)**, mely meghatározza a következő időszakra vonatkozó digitális célokat, prioritásokat és fejlesztési irányokat.

A stratégia rögzíti: „Az NDS jövőképe értelmében Magyarország a digitális átalakulás szükségszerűségét felismerve versenyképességi és modernizációs törekvéseinek középpontjába állítja a digitális gazdaságot, a digitális kompetencia fejlesztését és a digitális közszolgáltatásokat, valamint a mesterséges intelligenciára épülő és automatizációs megoldásokat. **Ennek köszönhetően célkitűzés, hogy az európai országok rangsorában 2030-ra a legjobban teljesítő tíz ország közé lépjen előre a jelenlegi 22. helyről a digitális gazdasági és társadalmi fejlettséget tekintve.** Ezen előrehaladásnak köszönhetően a digitalizáció nemzetközi szinten is kitörési pont lehet a magyar gazdaság és társadalom számára.

Ez a stratégia 4 területen rögzít digitális célkitűzéseket és hozzájuk kapcsolódó indikátorokat, továbbá kijelöli a megvalósítandó intézkedéseket.

- 1.) Digitális infrastruktúra
- 2.) Digitális kompetenciák
- 3.) Digitális gazdaság
- 4.) Digitális állam

A stratégia fontos szakmai területét képezi a Digitális Állam fejlesztése, az ennek kapcsán előirányzott főbb feladatok az alábbiak:

- A központi és területi közigazgatás, illetve a szakrendszerek összehangolt, felhasználóbarát digitális fejlesztése, hazai és nemzetközi e-közigazgatási rendszerek és nyilvántartások együttműködésének fejlesztése (interoperabilitás), közigazgatásban dolgozók digitális kompetenciájának fejlesztése. További intelligens űrlapok, automatikus döntéshozatali eljárások kialakítása.
- Adataalapú állam/közigazgatás megteremtése: nemzeti adatvagyonhoz kapcsolódó infrastrukturális, szolgáltatási, biztonsági fejlesztések.
- Okos települések és térségek fejlesztése, helyi digitális közszolgáltatások kialakításának és működtetésének támogatása.
- Kormányzati elektronikus szolgáltatások információbiztonságának növelése, az információ- és kiberbiztonsági intézményrendszer és infrastruktúra fejlesztése.
- Közszolgáltatások digitális fejlesztése, kiemelten is egészségügyi, továbbá kulturális, közlekedési, energetikai, környezeti, szociális és sport területeken.

Az Európai Unióból érkező kohéziós források felhasználásának stratégiai tervét 2014 és 2020 között a Széchenyi 2020 program rögzítette.

A 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó célokat és terveket a Széchenyi Terv Plusz program határozza meg. A hazai társfinanszírozással együtt a rendelkezésre álló keret hozzávetőleg 9.500 milliárd Ft.

A program legfontosabb célja, hogy 2030-ra Magyarország az Európai Unió 5 legélhetőbb országa közé tartozzon. Ennek érdekében a felhasználható forrásokat elsősorban a gazdaságélénkítésre, a kis- és középvállalkozások támogatására, a magyar települések erősítésére, valamint a kutatás, fejlesztés és innovációs célú beruházásokra fordítjuk.

A Széchenyi Terv Plusz programhoz 8 operatív program tartozik. Ezek közül a Digitális Megújulás Operatív Program foglalkozik – egyebek mellett – a **digitális közszolgáltatások** fejlesztésével. Ennek részeként

- az elektronikus azonosítási és bizalmi szolgáltatások fejlesztésével;
- az elektronikus ügyintézési felületek korszerűsítésével, idő- és térfüggetlen digitális ügyintézéshez való hozzájárulás révén;
- a központi nyilvántartások szolgáltatási képességének fejlesztésével;
- a fejlett technológián alapuló adminisztrációs folyamatok és elektronikus szolgáltatások fejlesztésével;
- a nyilvántartások, szakrendszerek közötti együttműködés, Egységes Digitális Kapu fejlesztésével,

- valamint a közzféra adatvagyon kiaknázását szolgáló fejlesztésekkel.

Szorosan e témakörhöz kapcsolódik még az ún. **Nemzeti Elektronikus Közigazgatási Stratégia 2022-2030** is. E dokumentum 7 kiemelt beavatkozási, fejlesztési területet azonosít:

- 1.) Elektronikus azonosítási és bizalmi szolgáltatások fejlesztése
- 2.) Elektronikus ügyintézési felületek korszerűsítése
- 3.) Az állampolgár és állam közötti idő- és térfüggetlen digitális ügyintézését kiszolgáló rendszerek fejlesztése
- 4.) Központi nyilvántartások szolgáltatási képességének fejlesztése
- 5.) Fejlett technológián alapuló adminisztrációs folyamatok és elektronikus szolgáltatások fejlesztése
- 6.) A nyilvántartások és szakrendszerek közötti együttműködés fejlesztése
- 7.) Az evidencia-alapú kormányzati döntéshozatal és a közzféra adatok újrafelhasználása

A fenti területek kijelölésénél a stratégia megalkotói építettek a korábbi évek nemzetközi elemzéseire, DESI értékeléseire is.

Magyarország 2023. évi Nemzeti Reform Programja (NRP) átfogóan és stratégiaileg mutatja be a kormány terveit Magyarország legfőbb gazdasági és társadalmi reformjairól, valamint az EU makrogazdasági céljainak elérésére vonatkozó stratégiáiról. A makrogazdasági és költségvetési elemzés után a program – egyebek mellett – kitér a közzféra digitalizációjának operatív terveire is. A 2023. évhez kapcsolódóan például a nemzeti IT eszközközkezelő rendszer, valamint az igazságszolgáltatási területhez tartozó digitalizációs tervek jelennek meg.

A fentiek mellett Magyarország rendelkezik egy ún. **Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervvel is (a 2021-2026 időszakra vonatkozóan)**, melynek keretösszege hozzávetőleg 2,3 milliárd Ft. E terv fókuszában – összhangban az Unió elvárásokkal – a „zöld” és a digitális fejlesztések állnak. Utóbbira a teljes keret csaknem 30%-át fogják fordítani.

Indokolás: a szakterületen lezajlott változások, megvalósult előrelépések bemutatása.